

Final
Naczelne Dowództwo W.P.
(Sztab Generalny).

Poczta polowa Nr. 53

384872
~~XXXXXX~~ d. 21. czerwca 1920 r.
aaef

ODDZIAŁ II.

Ew/6. Nr. 25379(II).

TAJNE

DO

ADJUTANTURY GENERALNEJ.

w B e l w e d e r z e .

Przesyła się do wiadomości odpis raportu Attache
wojskowego P.P. w Helsingforsie, zawierający dane o
nowomianowanym Attache wojskowym Finlandji w Warszawie
pułk. Ahrenberg.

1 załącznik.

Za zgodność:

Bołdyski p. 16

Generał p.o. Szefa Sztabu

H A L L E R m.p.

Generał - pporucznik.

O t r z y m u j ą :

Adjutantura Generalna

M.S. Wojsk. Biuro Prezydjalne.

M.S. Zagranicznych.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH

ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L. Dz. 384872 dnia 28/7 1920 r.

1 załącz. Wydział

141

121

3848

O D P I S.

ATTACHE WOJSKOWY PANSTWA POLSKIEGO

Helsingfors dnia 6 czerwca 1920.

w Finlandji.Ś C I Ś L E T A J N E.

L.dz.732.

Do

Naczelnego Dowództwa W. P. Sztab Generalny, Oddział II.

P o c z t a P o l o w a Nr.53.

Do Warszawy został mianowany jako attache wojskowy Finlandji pułk. Ahrenberg.

Przebieg
służby.

Pułk. Ahrenberg, liczący obecnie około 45 lat, rozpoczął służbę wojskową w oddziałach fińskich, istniejących w składzie armji rosyjskiej, mianowicie w pułku dragonów. Po 3 latach służby, przy rozwiązaniu przez Rosję wojska fińskiego, podał się do dymisji w randze porucznika. Zgodnie z ogólnymi przepisami dla oficerów b.fińskich oddziałów w Rosji, był dla studjów języka rosyjskiego w ciągu 1-2 lat przydzielony do pułku Narwskich Huzarów w Siedlcach i wtedy zapoznał się z naszym Krajem. Następnie był 2-3 lat policmajstrem w St.Michel (Finlandja) i został z tego stanowiska usunięty za czasów gubernatorstwa gen.Zejna, prześladowającego wszystko, co nie rusyjskie. Od tego czasu został w cywilu, zajmując się handlem. W czasie wojny wolnościowej organizował początkowo koło Borga, później na północy Finlandji, ochotniczą grupę kawalerji, która w sile 100-200 koni brała udział w walkach z czerwonymi pod wodzą gen. Mannerheima. Po zwycięstwie " białych ", przy organizacji armji fińskiej przez Niemców, objął dowództwo 1-go pułku dragonów Nylandzkich. W czasie wolnościowej wojny awansował szybko i osiągnął rangę pułkownika. Walcząc razem z pomagającymi Finom Niemcami, przejął się duchem niemieckim i ma zaufanie w kołach germanofilskich. Widocznie został mianowany do Warszawy dla przeciwstawienia płk. Gyllenbogelowi, który jest wręcz przeciwnego kierunku politycznego.

Jako niezdolny do prowadzenia pułku, został płk. Ahrenberg zwolniony z tego stanowiska, lecz otrzymał znacznie wyższe stanowisko szefa oddziału mobilizacyjnego M.S.Wojsk., jednak, zdaniem wojskowych, i na to stanowisko nie jest odpowiedni. Przed mianowaniem płk. Ahrenberga na stanowisko do Warszawy, pokazał mi płk. Ememleus, adjutant osobisty Prezydenta, listę kandydatów na to stanowisko, lecz Ahrenberga na niej nie było. Na tej liście, na propozycję Gyllenbogela umieszczony był płk. Alftan, oficer kawalerji, obecnie dowódca pułku czołgów. Jednak niespodziewanie wysunęło M.S.Wojsk. kategorycznie kandydaturę płk. Ahrenberga (przypuszczalnie na skutek zarządzenia ministra wojny gen. Jolander).

Ocena.

Sądząc z przebiegu służby, a także z zapatrywań kolegów, posiada płk. Ahrenberg bardzo szczupłe wiadomości wojskowe. Koledzy jego mówią otwarcie, że żadnej samodzielnej pracy prowadzić nie jest w stanie, że jest głupi i niedługo zostanie odwołany.

Podaję dosłownie zdanie dowódcy obrony wybrzeża, gen. Kiwekes, o płk. Ahrenbergu: " Jako sprzyjający Wam (o czym Pan Pułkownik mógł się już przekonać) ostrzegam Pana poufnie, Niech Pan uprzedzi swój sztab, aby był z nim ostrożny, gdyż jest to germanofil i szczery zwolennik polityki niemieckiej ".

Płk. Ahrenberg jest osobą z towarzystwa, posiada odpowiednie wychowanie: włada językami: francuskim, niemieckim i rosyjskim ".

Płk. Ahrenberg zaznaczył w poufnej rozmowie, że on miał jechać do Warszawy, zamiast Gyllenbogela, ale to tylko od niego słyszałem.

Naogół przy pracy z fińskim sztabem generalnym należy zawsze brać pod uwagę, że wszystkie dane mu informacje natychmiast są wiadome Niemcom. Jednak na gruncie wspólnego wroga na wschodzie można utrzymywać najlepsze stosunki. Sprawy zaś niemieckiej nie poruszać, a przeciwnie, zaznaczać, że przyjaźń Finlandji z Niemcami nic nas nie obchodzi.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Pomimo, że oprócz dyzlokacji wojsk czerwonych, żadnych informacji fińskiemu sztabowi generalnemu nie udzielałem, jednak otrzymuję informacje, których krępują się udzielać w obecności oficerów misji francuskiej i mam w każdej chwili dostęp do pokojów oddziału operacyjnego i politycznego. Do Szefa Sztabu Gen. mam dostęp w każdej chwili i otrzymuję od niego zawsze zupełnie otwarcie odpowiedzi na wszystkie zadawane pytania.

Wobec otrzymanej depeszy ministra Michałowskiego ze Sztokholmu przesłanej przez niego również do M.S.Zagr. w Warszawie (odpis w załączeniu) melduję, że wiadomości, podawane przez francuskiego attache wojskowego w Sztokholmie, który widocznie nie orjentuje się zupełnie w wewnętrznym bycie Finlandji, nie są dla mnie miarodajne.

Dotychczas nie natrafiłem na ślad żadnych okoliczności ani szczegółów, dotyczących szpiegostwa płk. Ahrenberga. Gdyby jednak faktycznie tak było, nie byłoby w tem nic dziwnego, gdyż w r.1903t.j. w czasie, kiedy Rosja ciemniżyła Finlandję i nawet posunęła się do największej obrazy godności narodowej Finów, przez rozwiązanie wojska fińskiego, każdy patrijota fiński winien działać wszelkimi sposobami na szkodę Rosji.

Co zaś tyczy się udziału płk. Ahrenberga w "Jegrach" to on w nich wcale nie służył. Jak już meldowałem Naczelnemu Dowództwu wszystkie dowództwa jednostek wojskowych, szczególnie wyższych, powierzone są b. "Jegrom" i to nie tylko oficerom, ale i podoficerom, których szybko awansowano do pułkownika włącznie. Również sztab gen. Finlandji składa się wyłącznie z b. "Jegrów". Wyjątek stanowią tylko szef sztabu gen. Anckell i jego zastępca płk. Brummer, z b. armji rosyjskiej, ale są oni tylko tolerowani ze względu na ich doświadczenie wojskowe.

Wszelka interwencja w sprawie zmiany nominacji Płk. Ahrenberga bez zepsucia stosunków jest wykluczona.

Radio
depesze.

Za moje służbowe radiodepesze, wysyłane do Warszawy (i czasem do sąsiedniej placówki w Rewlu), sztab żadnych opłat nie pobiera. Co do depesz Poselstwa, takowe podlegają wysokiej opłacie. Bardzo zależy mi na tem, żeby i nasza radiostacja nie liczyła płk. Ahrenbergowi za jego depesze oraz aby mu to zostało wyraźnie zaznaczone.

Zwiedza-
nie od-
działów
wojskowych.

Bywam często na manewrach, ale tylko na skutek osobistych znajomości z dowódcami jednostek. Ostatnio miałem przegląd 1-go pułku art. polowej - byłem przyjęty z honorami wojskowymi i pokazano mi całkowicie wymieniony pułk. Zaproszenia otrzymuję dzięki osobistym stosunkom ze sztabami dywizji, a nie na propozycję Nacz. Dow. Finlandji.

Koń wierz-
chowy.

W pułku dragonów miałem cały czas przydzielonego konia, na którym jeździłem codziennie. Ułatwiało mi to znajomości z kołami oficerskimi. Płk. Ahrenberg zwrócił się do mnie z prośbą o wyjednanie mu przydzielenia konia wierzchowego w jednym ze szwadronów zapasowych w Warszawie. Proszę bardzo o poparcie tej sprawy, gdyż w przeciwnym razie i mnie konia nie dadzą, odbierając mi tym samym ważną pomoc w pracy.

1 załącznik.

Attache wojskowy
(-) M. P o z e r s k i
Pułkownik.

Za zgodność odpisu:

Zubkowski
per

145
125

O D P I S.

ODPIS DEPEZY.

POLMISSION HELSINGFORS.

SSS Stockholm HF 2142(3 110 3(6 19 30

Numero quatre jeudi.

Informacje francuskiego attache militaire Nyswicz (?) o mianowanym przedstawicielu Finlandji w Polsce pułkowniku Arenbergu.

Jako oficer w wojsku rosyjskim szpiegował w 1903 roku na rzecz Niemiec, Od śledztwa i kary uratowała go osobista interwencja Wilhelma i Cara.

W wojnie o niepodległość Finlandji był w "Jęgrach"bi pracował wyłącznie na Niemców.

Informacje swoje zakończył attache słowami: "Finlandja posyła do Was nie przyjaciela a wroga " Kopja telegramu wysłana Ministertwu Spraw Zagranicznych.-

Trois juin

Michałowski

Attache wojskowy Państwa
Polskiego w Finlandji

Mr.563.

Wpłynęło

Helsingfors dnia 6 czerwca 1920 r.

Za zgodność odpisu:

(-) Feliks Beck.

Podporucznik.

Za zgodność odpisu:

Feliks Beck
por.

